

[Poul Dam.]

Vi har for nylig haft et kommunalvalg, som der kan siges meget forskelligt om; men det, som man fra alle partiers side formodentlig må kunne enes om, er at beklage den meget lave valgdeltagelse, der var ved dette kommunalvalg. Man ved jo meget vel, at en hel del af de mennesker, der har stemt, gør dette ud fra en forholdsvis vag fornemmelse af borgerpligt, af en vis opstemthed, som kommer gennem plakaterne og gennem, hvad der har været sagt i massemedierne om, at nu skulle man altså denne tirsdag hen at stemme, men ikke fordi de havde noget virkeligt kendskab til, nogen virkelig forståelse af eller for den sags skyld nogen virkelig interesse for, hvad valget drejede sig om.

Vi har fået en afstand mellem de demokratiske organer og den befolkning, som mere end nogen anden burde være interesseret i demokratiet, som må stemme til overordentlig alvor. Det er ikke alene dette med, at man, hvis man er aktiv i et parlamentarisk arbejde, en gang imellem kan føle sig bedrøvet over, at dette arbejde undervurderes. Det er vel nok temmelig almindelige vilkår, at folk ikke rigtig skønner på det arbejde, der gøres. Det gør ikke så meget. Det er mere dette, at man får en levende fornemmelse af, at folk principielt anser, at dette er noget, som spiller hen over hovedet på dem, noget, som ikke kommer dem ved, noget, som de ikke har nogen virkelig mulighed for at tage stilling til eller interessere sig for. Den almindelige følelse af at blive manipuleret med er så indgroet hos en overvældende stor del af befolkningen, at vi, så vidt jeg kan se, må regne med en stadig mindre aktiv deltagelse i det demokratiske liv i de kommende år, hvis der ikke gøres noget aktivt.

Det, der bør gøres, er en ganske bred indsats af en art, som man for at tale moderne dansk må kalde en public relation-virksomhed for demokratiet; man må fortælle om, hvilke sager der er på tale, hvad der gøres, hvad samfundet egentlig udretter — ikke nødvendigvis således, at man skal reklamere for de bestående partier, enten de nu er regeringspartier eller oppositionspartier, men sådan at man virkelig kan få bragt folk det nær, at det, der foregår i det offentlige liv, er noget, der kommer dem ved, det

er noget, som berører deres tilværelse, og det er noget, som de har en reel mulighed for at øve indflydelse på.

Der gøres naturligvis meget, men der gøres ikke nok. Man kunne nævne samfundslæreundervisningen, man kunne også nævne, hvad massemedierne gør, man kunne også nævne, at massemedierne en gang imellem af misforstået spareiver ikke får lov at gøre det, de ville gøre. Ved den forrige for lave fastsættelse af fjernsynslicensen var det jo bl. a. et planlagt indenrigspolitisk magasin, det gik ud over. Man tror altså, at man skal spare netop på de ting, som vedrører, hvad det offentlige udretter. Jeg tror, det er helt galt; man skal ikke ødsle på disse områder, men man skal sørge for, at der er en virkelig kontakt mellem befolkningen og de organer, som gerne også reelt skulle arbejde på folkets vegne.

Her må jeg lige sige til statsministeren, at når han siger, at dette er folketingets sag, er det selvfølgelig rigtigt. Men det er jo sådan, at folketinget på en mærkelig måde er underkastet regeringen; i hvert eneste aktstykke og i hvert eneste ændringsforslag til finanslovsforslaget, som kommer til finansudvalget, om en bevilling til udgifter inden for folketingets virke, som er vedtaget af præsidiet, måske drøftet i udvalget for forretningsordenen, står der nederst nede: tiltrådt af finansministeriet. Det er muligvis kun en formalitet, man bruger muligvis en trykt blanket til den slags ting, det ved jeg ikke; men hvis der er en realitet i det, så betyder det, at folketinget altså ikke kan bestemme over sine egne anliggender, men skal spørge finansministeriets embedsmænd. Ja, hvis der ikke er nogen realitet i det, så må vi se at få strøget den passus; den ser ikke rar ud. Det var et sidespring.

Jeg tror, det er vigtigt, at vi gør os klart, at vi, der har at gøre med offentlige anliggender, må sørge for at gøre det klart og nært for befolkningen, at disse offentlige anliggender er deres anliggender, sørge for at holde dem à jour med, hvad der sker i lovgivningen, også når det er gennemført. Man oplevede for nylig, at justitsministeriet måtte avertere for at gøre opmærksom på, at myndighedsalderen var nedsat. Adskillige grupper ved ikke noget om de rettighe-der, som de har ifølge lovgivningen. Der bør